
Vášnivý jazzový život Lud'ka Hulana

(1929–1979)

„Byl ztělesněním fandovského, ba přímo misionářského nadšenectví, které provedlo náš jazz obtížemi poválečných let až k jeho vyzrálé podobě,“ napsal o Hulanově průkopnictví Lubomír Dorůžka. Kontrabasista, skladatel a hybatel jazzové scény by se 11. října dožil 95 let.

TEXT: TOMÁŠ S. POLÍVKA

Bez přehánění, entuziasmus Lud'ka Hulana ovlivnil celou následující generaci jazzmanů. „Kdyby Miroslav Vitouš nebo George Mraz neviděli Hulana s jeho dřevním přístupem, neměli by na čem stavět,“ vystihl věc Emil Viklický ve filmovém dokumentu Milý společník aneb Blues pro Lud'ka Hulana režiséra Petra Slabého.

O hudbu jevil budoucí jazzový propagátor intenzivní zájem už mezi druhým a třetím rokem života, kdy si začal spontánně brnkat na piano a vymýšlet vlastní skladbičky. „Rodiče ze mě chtěli mít virtuosa na housle nebo na piano, ale já nic z toho nechtěl dělat. Spíš jsem chtěl hrát na basu, která mě, nevím proč, fascinovala. Od mala mě zajímala spíše rytmická hudba, stal jsem se jazzovým fanouškem a sběratelem desek,“ vzpomínal Hulan v dobovém rozhovoru na to, jak propukla jeho životní láska.

Pověst o mladém talentovaném basistovi se roznesla už díky Hulanovu

působení v amatérském seskupení Hootie Club v letech 1945 až 1948. A když jednou Hulan jamoval s orchestrem Rytmus 47 v pražském klubu Pygmalion, „padl do ucha“ kapelníkovi Arnoštu Kavkovi, jenž ho přizval do svého orchestru. Z dráhy profesionálního hudebníka už Hulan nesestoupil. Kvůli naprostému vytížení musel vzdát i studium na konzervatoři. On ovšem školu nepotřeboval, byť tak získal pověst spíše živelného než virtuózního basisty. S darem shůry dokázal hrát intuitivně, s přesvědčivým feelingem, a právě proto ho do svých ansámbľů v 50. letech přijali legendární kapelníci Gustav Brom či Karel Krautgartner. Později pod Krautgartnerovým vedením působil Hulan i v TOČR, potažmo JOČR. Tehdy už se Hulan příležitostně prosazoval i jako svérázný zpěvák. Pro dějiny zdejšího moderního jazzu pak bylo zásadní založení kapely Studio 5 s Karlem Velebným či Janem Konopáskem.

Po jejím rozpuštění vedl Jazz studio Lud'ka Hulana.

Paralelně s „oficiálním“ koncertováním Hulan pořádal proslulé jam session ve svojí vilce na Spořilově. Věhlas akcí nazývaných Dům bopu ale brzy vzrostl natolik, že se lidé do vilky nevešli. Jamy se přesunuly do podniku Urban Grill (pozdější Olympia). Pochopitelně šlo o dění totalitním režimem velmi nechtěné, a po udáních následovaly zákazy. Organizování jamů pak trochu připomínalo konspiraci. Dům bopu se přesouval na další místa, do kaváren SIA či Viola.

Hulan se těšil pověsti přejícího profesionála, jenž vedle hraní s hvězdami jako Eva Olmerová, Don Byas, Albert Nicholas či Tony Scott usnadnil cestu na scénu hvězdám teprve budoucím. Jazzové ostruhy si v basistových sestavách vysloužili Rudolf Rokl, Jana Koubková nebo Michal Gera.

Živý zůstává i Hulanův skladatelský odkaz. K jeho nejznámějším kompozicím

Luděk Hulan, foto: ČTK, Jovan Dezort

patří Valčík pro Charlieho Chaplina, Milá společnost, Pohyblivé schodiště či Ex-pres do stanice nebe. Rád své melodicky invenční a náladotvorné skladbičky řadil do suit Černý proud, Duše jazzového hudebníka nebo Moderní žena.

Hraním a komponováním ale Hulanova „péče o jazz“ nekončila. Publikoval články, v klubu Rubín organizoval pořady Jazz-Film-Forum, moderoval Pražské

jazzové dny, pro Československou televizi připravil sérii dokumentů Jazzový herbář. Zásadně se podílel na pořadu Poezie a jazz, zaznamenaném i na dvou gramofonových deskách.

Ač neherec, silná osobnost Luděka Hulana zaujala také filmaře. Basistu nelze přehlédnout v epizodních rolích, kde představoval vlastně sám sebe, nadšného muzikanta. Například v muzikálu

Rodiče ze mě chtěli mít virtuosa na housle nebo na piano, ale já nic z toho nechtěl dělat. Spíš jsem chtěl hrát na basu, která mě, nevím proč, fascinovala. Odmala mě zajímala spíše rytmická hudba, stal jsem se jazzovým fanouškem a sběratelem desek.

Kdyby tisíc klarinetů (1964), kam ho přizval přítel a obdivovatel Jiří Suchý. Na plátně se mihl už v psychologickém dramatu Tam na konečné (1957), později se objevil ve snímcích Nikdo se nebude smát (1965, podle povídky Milana Kundery) nebo Ta třetí (1968, podle románu Jaroslava Havlíčka). Režiséri využívali Hulana i jako autora hudby – jeho kompozice zazněly ve filmu Král komiků (1963) či v koprodukčním česko-britském dramatu Třicet jedna ve stínu (1965).

Podle vzpomínek soupeřníků bral Luděk Hulan jazz nejen jako hudbu, ale jako styl života. Žil jazzem až nadoraz, což bohužel příliš neladilo s životem všedním. Pod maskou vtípného glosátora a iniciátora všelikých happeningů a legráček trpěl Hulan depresemi. Zvláště těžce snášel okupaci Československa v roce 1968 a následující období normalizace.

Poslední skupinou Hulana kapelníka bylo Jazz Sanatorium, fungující od roku 1970 až do kontrabasistovy smrti. Název měl symbolizovat koncepci kapely – rozdávat lidem léčivou hudbu. Jak poznamenal spisovatel a kritik

Luděk Hulan a Jana Koubková,
foto: Supraphon

Z. K. Slabý, šlo o „lék nejen pro publikum, ale i pro něj samotného“.

Smrt Luděka Hulana přišla krutě předčasně, v 50 letech, 22. února 1979, v důsledku nešťastného pádu na schodech i ryze bohémského rozhodnutí ignorovat hrozící vážné následky zranění a nevyhledat pomoc lékaře. Odkaz kontrabasisty a skladatele ovšem zapomenut nebyl. Jak vzpomínal muzikolog a spisovatel Lubomír Dorůžka v knize Panorama jazzu: „Spontánnost a přímočarost, schopnost stále znovu se rozdávat s láskou, nad jejíž bláznivostí budou střízlivější profesionálové nechápavě vrtět hlavou, zůstala jeho nejcenějším přínosem našemu jazzu.“ ☒

A jak na Luděka Hulana vzpomíná další ikona českého jazzu Jana Koubková?

RADOSTÍ Z HUDBY KU ZDRAVÍ DUŠE!

„Nedat si sklenku suchého bílého ke vzpomínání na Luděka Hulana, to prostě nejde! I když teď v srpnu držím suchej únor.“

S Luděkem Hulanem a jeho Jazz Sanatoriem jsem si zažila ten správnáckej jazz. Už to, že jsem v roce 1975 byla přijata do jeho kapely, kde hráli Vladimír Žižka na bicí, Zdeněk Kalhous na piano, Eugen Jegorov a Sváta Macák na saxofony, bylo něco.

Já to do té doby, i přes minisukni, pěkné nohy a do vzduchu vyhazovanou tamburínu, moc nevyhrála. V mých třiceti ale vyhrálo mé rytmické citění i scatované improvizace a obrovská chuť a nadšení dělat právě tuhle hudbu. I když jsem v rámci volné nohy přestala mít peníze a žila o čaji a tatrankách. Byla jsem ale strašně šťastná, že jsem mezi takovými skvělými hudebníky.

Žižka občas do mě – nespíchej, Luděk zas – s tou tamburínou to nepřeháňej. Díky mým vokálním schopnostem jsem ale někdy byla i třetím saxofonistou.

Luděk – to byla taková jazzová infekce, která nakazila každého, kdo o to stál.

Jak hrál na kontrabas, jak zpíval, jak komunikoval nejen s námi, ale i s publikem. Každého nakazil tím svým „Radostí z hudby ku zdraví duše!“. Ale i kdyby v hledišti byli jen dva posluchači, my jsme hráli a zpívali vždycky naplno, protože jsme hráli i pro sebe. Nás ta hudba, a tím pádem i ty improvizace nesmírně bavily a Luděk nás v tom podporoval.

A jak Hulan sám popsal Jazz Sanatorium? „Je to de facto občasné sdružení porůznu v jazzu kolaborujících jednotlivců. Je ho možno pojmout též jako spolek vzájemně se podporujících, ale někdy i odporujících si hudebníků, spřízněných duší. V provedení tohoto tělesa můžeme občas zaslechnouti jazzovou hudbu různého naturelu. Většinou však, ne-li vždy, hudbu zcela bezprostřední, lehkou a tzv. bezproblémovou. Chtěli-li bychom přesto zařadit skupinu těchto sólistů tak nějak dle stylovosti, nutno na tomto místě zdůraznit, že občasné dobrovolné sdružení Jazz Sanatorium se nebude snažit ani o jazz tradiční či progresivní, nýbrž o jazz normální!“

Přála bych dnešním mladým jazzmanům, ale i posluchačům, zrovna takovou radostnou zaujatost vůči jazzu, jakou v sobě měl Luděk Hulan. A aby jim to vždycky šlapalo tak parádně jako Luděkovu Jazz Sanatoriu.

Přeje srdečně Jana Koubková.“